Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 288.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście, miesięcznie złotych sześć.

PIĄTEK 17 Grudnia 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.			Stop. ciepła podł. Reau.		Psychometr		Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
	6"	27	9.	44	—2,	1	1,	69	ZPn Zachodni słaby	Pochmurno	
15	2		9,	38	—2.	2	1.	68	Wschodni ,,	,,	Mgła
	10		9.	32	-4.	2	1	40	,, ,,	,,	,,

Wiadomości krajowe.

— *Wiedeń 9 Grudnia.* —

Uniwersytet tutejszy poniósł dotkliwą stratę przez zejście z tego świata Dra Fabinyego, professora okulistyki, który w 57 roku życia, podobnie jak Dieffenbach w Berlinie, po szczęśliwie dokonanéj operacyi, apoplexyą tknięty, umarł. Fabiny był pierwszym professorem przy tutejszym uniwersytecie, który do swoich prelekcyi węgierskiego używał języka i powszechnie był znany ze swéj popularności.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż 5 Grudnia.* —

Nowy królewski statek parowy *Comte d'Eu* który był przeznaczony dla królewskiéj familii podczas jéj pobytu w zamku Eu, ale dla pęknięcia kotła, przyczém 20 ludzi życie postradało, nie mógł być użytym, miał w tych dniach popłynąć z Havru do Cherburga dla otrzymania tam nowéj machiny. Statek parowy *Alcide* wziął go na linę, ale burza oderwała statek i rzuciła na igrzysko bałwanów morskich, tak iż znikł z oczu i już go miano za zgubiony dla zepsutéj machiny i niedostatecznych żaglów; gdy tymczasem nadeszła wiadomość, że *Comte d'Eu* szczęśliwie do Deal schronić się zdołał.

Rada Admiralicyi ustanowiła kommissyą do rozpoznania przyczyn rozbicia się wojennych okrętów *Gloire i Victorieuse* i wskazania środków zaradczych dla zapobieżenia na przyszłość ponowieniu się podobnych nieszczęść.

Dotąd w Vincennes i innych warowniach linię fortyfikacyjną około Paryża stanowiących znajduje się 1920 dział.

Idąc za przykładem Francyi Korsyka wyprawia także bankiet reformistowski, na który są zaproszeni najznakomitsi zwolennicy postępu.

Wszystkich zastanawia, że tak wczas do 300 deputowanych do Paryża przybyło; że zaś większa część należy do stronnictwa konserwatywnego, jest przeto domysł, że ministeryum ich powołało celem naradzania się z nimi względem systemu, jaki na nadchodzących posiedzeniach izb zachować wypada. Jak słychać, jest życzeniem ministerstwa, aby, obrady nad adresem jak najkrócéj trwały, wątpić jednak trzeba, o pomyślnym skutku tego zamiaru.

Courier français donosi za rzecz pewną, że lord Minto zawarł ze stolicą apostolską konwencyę urządzającą stosunki dyplomatyczne między państwem kościelném a Anglią; Papież miał przeznaczyć kardynału Baffondi, bardzo światłego i liberalnego prałata na posła do Londynu.

Na dowód jak liczna jest korrespondencya Anglii i Francyi z Indyami wschodniemi i Chinami, dosyć wspomnieć, że teraz odchodząca poczta do pomienionych krajów, zabrała 230,000 angielskich i 135,000 francuzkich listów.

— *Londyn 7 Grudnia* —

Wczorajsze posiedzenie izby niższéj było o tyle zajmującém, o ile przekonywało o sile stronnictwa radykalnego w teraźniejszym parlamencie. Pan Feargus O'Connor wniósł bowiem projekt do ustanowienia osobnego komitetu, któryby się zajął wykazaniem sposobu, jakim Anglia z Irlandyą połączone zostały. Minister spraw wewnętrznych starał się nakłonić mówcę do odstąpienia swego wniosku, aby dalszemu obradowaniu nad drugiém odczytaniem przymusowego bilu dla Irlandyi nie przeszkadzał, ale p. Feargus O'Connor obstawał przy swojém prawie i musiano mu pozwolić rzecz daléj prowadzić. W swojéj długiéj mowie, zaczynając od króla Edgara usiłował wykazać kilkowiekowe bezprawia Irlandyi wyrządzane przez rząd angielski. Po różnych głosach za i przeciw wnioskowi, przy-

stąpiono do głosowania i odrzucono go większością 255 głosów przeciw 23; poczém izba odroczyła posiedzenie.

Morning Chronicle ogłasza obszerny list Xięcia Wellingtona do Lorda Bourgoyner w którym uwagę zwraca na niedostatecznie obronne brzegi Anglii w razie napadu ze strony Francyi. *Times* odpowiadając na list ten jest tego zdania, że wszelkie fortyfikacye bez dostatecznéj siły morskiéj bezskutecznemi się okażą na przypadek niespodzianego napadu francuzów, dla tego sądzi że utrzymywanie floty w odpowiednim stanie powinno być główną rzeczą dla Anglii któréj milicya najlepsze pobiła wojsko francuzkie pod Talaverą, wreszcie przyznaje, że siła lądowa powinna być powiększona i lepiéj uorganizowana, przedewszystkim zaś artylerya, która sama wystarczy do dania odporu najezdnikowi.

Spektator donosi że osada Murowia na brzegach Afryki przez towarzystwo kolonizacyjne Zjednoczonych Stanów Ameryki północnéj, przed kilku laty z wolnych murzynów założona, ogłosiła się teraz niepodległą i samoistą rzecząpospolitą.

Liverpol Albion zapewnia że rząd postanowił żadnych nowych środków względem praw zbożowych na teraźniejsze posiedzenia parlamentu nie wnosić i że z 1 Marca 1848 r. jak prawo dozwalające wolnego wprowadzania zagranicznego zboża ustanie, umiarkowana skala cła Lorda Peela, t. j. 4 do 10 szylingów od kwarteru no nowo wprowadzoną zostanie.

— *Od granic Szwajcarskich.* —

Kanton Bern. Dziś t. j. d. 8 Grud. nie było posiedzenia sejmu, natomiast kommisya z 7 członków ustanowiona zajmowała się ważniejszemi przedmiotami sejmowemi a mianowicie sprawą Neuenburga, który, jak wiadomo oświadczył się neutralnym w wojnie domowéj. Gazeta Berneńska donosi, że sekretarz poselstwa francuzkiego, który wiadomą notę rządu francuzkiego związkowi szwajcarskiemu doręczył, pospieszył z duplikatem takowéj za zbiegłem prezesem przymierza kantonów odszczepionych, którego członkowie schronili się na terytoryum włoskie.

Sir Stratford Canning przybył już do Bern i bezwłocznie zawiązał stosónki z rządem związkowym.

— *Florencya 2 Grudnia.* —

Na przedstawienie magistratu J. C. W. W. Xiążę Toskański nadał familii xiążąt Poniatowskich zaszczytny tytuł xiążąt di Monte Rotondo, a to w dowód wdzięczności za wielorakie zasługi w kraju położone przez różnych członków téj familii.

— *Madryt 2 Grudnia.* —

Na dzisiejszém posiedzeniu izby deputowanych minister marynarki wniosł projekt o upoważnienie rządu do zaciągnienia nowéj pożyczki dla naprawy okrętów. W końcu przyjęto adres większością głosów 124 przeciw 46.

— *Madryt 26 Listopada* —

Przedwczoraj rozpoczęto w kongresie rozprawy nad adresem. Stósownie do postanowienia, te tylko poprawki będą przyjętemi, które od projektu adresu najbardziéj odstępują. Komisya z koryfeuszów ultra-moderatystowskiego stronnictwa wyraża w swym projekcie najmocniejszą naganę przeciw obu ostatnim gabinetom. W skutek tego, dwaj byli ministrowie Escosura i Cortazar w połączeniu z progresistami przedstawili poprawkę, w któréj kongres ma winszować królowéj dekretu za gabinetu Goyena wydanego i dającego amnestyę wszystkim wygnańcom politycznym. Pan Escosura zabrał przedwczoraj głos, by wspierać tę poprawkę a zarazem bronić swą administracyę od zarzutów. Ponieważ gabinet pana Narvaez ogłosił, że odtąd tylko prawo panować będzie i że zgoda wszystkich hiszpanów nastąpić musi, przeto pan Escosura żądał, by jego poprawka, w tym samym duchu ułożona, była przyjętą. To odparł jenerał Narvaez przewidując, że większość poprawkę odrzuci, a gdyby ją popierał, że będzie przegłosowanym. Pan Pidal w imieniu swego stronnictwa potępiał jak najmocniéj system zgody, łagodności i zapomnienia. Oświadczył on, że walka stronnictw jest główną podstawą rządu reprezentacyjnego a gabinet stawiający pomiędzy stronnictwami dla pogodzenia ich na nic się nie przyda Jak można było przewidzieć, większość postanowiła, że poprawka nie będzie wziętą pod rozwagę. Tak więc stronnictwo ultra-moderatystowskie dziś panujące oświadcza, że ministrowie nie występujący jako naczelnicy stronnictwa potępionemi być winni, zaś amnestye dla politycznych przestępców po wojnie domowéj są zbrodnią.

Wczorajsze posiedzenie pokazało, że moderatyści, gotowemi są potępić najlepsze projekta jak tylko przez ich przeciwników przedstawionemi będą. Deputowany Sanhez Silva podał poprawkę do adresu, by handel był uwolniony od ciężarów go tamujących przez zmianę ceł.

Z dotychczasowych rozpraw kongresu pokazuje się jednak, że gabinet nie postępuje zupełnie zgodnie z dotychczasową większością kortezów, owszem widzi, że tą kierują osoby pragnące oddalenia gabinetu. To uda im się niezawodnie, jeżeli gabinet nie rozwiąże kortezów. W ten sposób jenerał Narvaez dwie trudności spotyka. Z jednéj strony jego kolega, minister spraw zagranicznych, popadł w najzupełniejszą niełaskę, ponieważ chciał złożyć królowéj w chwili jakiegoś chorobliwego usposobienia, dowód najsilniejszego przywiązania. W prawdzie p. Sotto Mayor tłomaczy się rozkazem królowéj Krystyny; w każdym razie jednak niełaska jego tak jest zupełna, iż pragnie zmienić posadę ministra spraw zagranicznych na posadę posła w Paryżu. Jenerał Concha nie przyjął wprawdzie poselstwa w Paryżu, ale tylko dla tego, by nowych tru-

dności przysporzyć jenarałowi Narvaez; żąda bowiem mianowania go na nowo jenerał-kapitanem Katalonii a w przeciwnym razie grozi, że się połączy z stronnictwem Mon i Pidal którego pragnie Narvaeza od rządu oddalić.

JENA i AUERSTAEDT.

Z historyi Konsulatu i Cesarstwa.

(*przez Thiersa*).

(Ciąg dalszy.)

Używszy wszystkich środków dla odmłodnienia swéj armii, zajął się organizacyą pociągów. Chciał on, by armia ta była szybką w ruchach i nie zbyt obciążoną pakunkami. Doświadczenie wykazało mu, że bez magazynów obejść się nie można. O żadnym środku ostrożności nie zapomniał i nie pogardzał ani zapasami ani fortecami. Ale w wojnie zaczepnej, którą nad inne przekładał, nie podobna było mieć magazynów w kraju nieprzyjacielskim, który zwykle najeżdżano na początku działań. Jego system żywienia zależał na tém, by co dzień zbierać z kraju nieprzyjacielskiego dostateczną ilość żywności, rozciągając się tak, by można się było wyżywić, nie zbytnie jednak, by rozproszonym nie być; następnie mieć i prowadzić za sobą w furgonach chleba na dni kilka. Te zapasy, utrzymane starannie i odnawiane przy każdem dłuższém zatrzymaniu się armii, służyły w chwilach nadzwyczajnych koncentracyi przed i po bitwach. Dodając do tego ambulanse i wozy dla chorych lub rannych, czterysta lub pięcset wozów wystarczało dla armii. Zakazał najsurowiéj by oficerowie lub jenerałowie nie używali furgonów dla armii przeznaczonych. Transportów podejmowała się wówczas kompania, która wynajmowała rządowi swe wozy zupełnie gotowe. Odkrywszy, że jeden z marszałków, faworyzowany przez tę kompanię, miał kilka furgonów na swe rozkazy. Napoleon to przestąpienie postanowienia surowo ukrócił i uczynił xięcia Berthier odpowiedzialnym za wypełnienia jego rozkazów. Armia wówczas wolną była od nadużyć, które późniéj wprowadzonemi były przez wzrastające bogactwa jéj naczelników.

Napoleon daléj nakazał założyć wielkie magazyny zboża wzdłuż Renu oraz fabrykę sucharów. Te zapasy miano zebrać w Moguncyi a ztamtąd przez Men wysłać do Würtzburga. To miasto położone w wyższéj Frankonii, blizko wąwozów do Saxonii prowadzących doskonałą cytadellę, miało służyć za podstawę naszych działań. Napoleon szukał w okolicach innych miejsc ufortyfikowanych. Oficerowie wysłani tajnie na rekonesans wskazali Forcbteim i Kranach; rozkazał więc uzbroić je i tam złożyć żywność i amunicyę i narzędzia, których mógł potrzebować, a których zebranie nakazał. (d. c n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 15 do dnia 16 Grudnia.

Hild Hermann, Remschag Antoni, Charzewski Wacław ob., Kapuczyński Jan, Mahl Henryk, Worowiecki Józef xiążę, Wiesner Alojzy ob., Sobolewski Tadeusz ob., z Galicyi; -- Plantschell Benedykt, z Polski.

Wyjechali z Krakowa.

Brandys Wojciech ob., Rudzki Pius ob., Stadnicka Józefa hr., Pakossowski Jan ces. ross. radca kollegialn., Kapuszyński Jan, Worowiecki Józef xiążę, do Galicyi; -- Szydłowski Antoni ob., do Polski.

Doniesienia Urzędowe.

Na skutek polecenia Ces. Król. Trybunału Miasta Krakowa i Jego Okręgu dnia 7 grudnia b. r. do Nru 7950 wydanego wdrodze pertraktacyi spadkowéj po ś. p. Jerzym Westenholz sprzedane zostaną przez publiczną licytacyą w dniu 20. b. m i r o godz. 9téj zrana w domu Nr 214. na przedmieściu Nowy Swiat w Krakowie stojącym odbyć się mającą różne effekta jakoto: Posciel, bielizna, suknie, męzkie, meble stolarzyzna srebra, wozy i tym podobne. O czém podpisany Notaryusz niniejszym szanowną Publiczność zawiadomia.

Kraków d 14 Grudnia 1847 r.

(podpisano) Franc. Xaw. *Placer* C K Not. Publ.

Nr. 25,422.

Lizitations = Ankündigung.

Wegen subarendirungsweisen Sicherstellung der Militair Bags Erfordernisse vom 1. Februar bis Ende April respective bis Ende Juli 1848. in der Station Niepolomice und Krakau wird am 20. des laufenden Monats Dezember bei dem k. k. Cameral Wirthschafts Amte zu Niepolomice über den milit. Bedarf an Brod, Hafer und Streustroh für Niepolomice vom 1. Februar bis Ende Juli 1848, am 22 desselben Monats um 9. Uhr Vormittags bei dem Podgorzer Stadtmagistrate in Betreff des k. k. milit. Bedarfs für Krakau u. z. an Heu Lagerstroh, weiches Holz, an Kerzen aber bis Ende April 1848. eine öffentliche Verhandlung abgehalten werden.

Die zuliegende Ausweis enthält die Erfordernis an jeden Artikeln für jede einzelne Station.— Welches von Seiten der k. k. Polizei Direktion zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, mit dem Bemerken, das jeder Unternehmungslustige nebst einer 7 perzentigen Caution zugleich mit einem Ortsobrigkeitlichen Zeugniße über seine Solidität in der Geschäftsführung dann Vermögensumstände (welches Zeugniß nicht über 1. Jahr alt sein darf) versehen sein muß, ansonst er zur Lizitation nicht zugelassen wird.

Krakau am 12. Dezember 1847.

In Verhinderung des Herrn k. k. Polizei Direktors

Smidowicz.

Nro 25422.

Ausweis

Über die im Subarendirungswege sicher zu stellenden Militär=Verpflegs=Bedürfniße, alles in niederösterreichischen Maaß und Gewicht.

Die Subarendirungs Verhandlung wird gepflogen		In der Militär Bequartirungs Stationen	Die Erforderniß besteht															Nebenstehende Erforderniß wird zur Subarendirung behandelt auf die Pachtzeit.	
			täglich in Portionen				Monatlich in												
								Klafter Brennholz		Pfund				Maaß		Centner			
								weiches		Kerzen		reines Unschlitt		oder Brennöhl		Steinkohlen			
in	am		Brod à 51½ Loth	Hafer à ⅛ Metz	Heu à 10 ℔.	Streustroh à 3 ℔.	Lagerstroh Gebünde à 12 ℔.	im Winter	im Sommer	im Winter	im Sommer	im Winter	im Sommer	im Winter	im Sommer	im Winter	im Sommer	von	bis
Niepolomice	20 Dezber 1847	Niepolomice	80	80	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1. Februar	31 Juli 1848.
Podgorze	22 Dezber 1847	Podgorze	—	—	—	98	770	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1. „	31 „ „
		Krakau	—	—	567	—	1300	11	5½	—	—	—	—	—	—	1774	887	1. „	31 „ „
		Krakau	—	—	—	—	—	—	—	489	—	326	—	139	—	—	—	1. „	30 April 1848.
		Krakauer Gebieth	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1. „	31 Juli „